

پژوهشکده شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری

در خصوص:

اطلاق بند (۱) بخشنامه شماره ۲۰/۳۲۹۴۳-

۱۳۹۴/۱۱/۳ وزیر جهاد کشاورزی

کد گزارش: ۹۷۰۱۰۰۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۰۱/۲۰

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده های دیوان عدالت اداری

موضوع:

اطلاق بند (۱) بخشنامه شماره ۲۰/۳۲۹۴۳-

وزیر جهاد کشاورزی ۱۳۹۴/۱۱/۳

تهیه و تنظیم:

محسن ابوالحسنی

نظارت:

محمد بهادری

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۷۰۱۰۰۱

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۷/۰۱/۲۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت: اطلاق بند (۱) بخشنامه شماره ۲۰/۳۲۹۴۳ - ۱۳۹۴/۱۱/۳ وزیر

جهاد کشاورزی

شاکی: آقای امید حمزئی

طرف شکایت: وزارت جهاد کشاورزی

جهت مغایرت شرعی: آیه اول سوره مبارکه مائده «یا ایها الذین امنوا اوفوا بالعقود» و قواعد فقهی «قبح عقاب بلا بیان» و «الحق القدیم لایبطله شیء» و

اصل «لا ضرر»

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۱۳۹۶/۱۰/۳ - ۹۰۰۰/۲۱۰/۱۷۳۱۸۳/۲۰۰

مقدمه

وزیر جهاد کشاورزی به موجب بخشنامه شماره ۲۰/۳۲۹۴۳ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۳ خطاب به وزیر صنعت و معدن تصمیماتی در خصوص واردات گندم اعلام می‌نماید که از جمله بر اساس بند «۱» بیان شده است که «در سال ۱۳۹۵ نیازی به واردات گندم نمی‌باشد و از انجام ثبت سفارش جدید از این تاریخ برای گندم خودداری گردد.» شاکی مدعی مغایرت این بخشنامه با بعضی اصول و قواعد فقهی و آیه مذکور قرآن شده و خواستار ابطال بند «۱» این

مصوبه شده است. در ادامه با بیان ادله شاکی و پاسخ‌های مشتکی عنه، موضوع بررسی و تبیین خواهد شد.

شرح و بررسی

برای بررسی موضوع، ابتدا ادله مطروحه توسط شاکی بیان خواهد شد و در ادامه پاسخ‌های مشتکی عنه مطرح خواهد شد.

الف) استدلال‌های شاکی:

۱- با لحاظ حکم ماده (۱۴۵) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران^۱، تصمیم وزیر جهاد کشاورزی مبنی بر عدم انجام ثبت سفارش جدید برای گندم از تاریخ نامه و عدم واردات گندم در سال ۱۳۹۵ ناشی از عدم ثبت سفارش جدید، کاملاً در حدود اختیارات و منطبق با موازین قانونی است لیکن اطلاق این بند واردات گندم‌هایی را که پیش از نامه مورد اعتراض، وزارت جهاد کشاورزی با ثبت سفارش آن‌ها موافقت کرده بود و معادل ریالی مبلغ خرید گندم از کشور خارجی (که همان مبلغ ثبت سفارشات می‌باشد) با احتساب نرخ ارز مرجع و

۱. ماده ۱۴۵ - به‌منظور اقتصادی و رقابتی نمودن تولید و افزایش صادرات محصولات کشاورزی، ساماندهی مدیریت منابع، حفاظت از منابع پایه و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی:

الف - حمایت از تولید محصولات کشاورزی در قالب جبران بخشی از بارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی، کمک‌های بلاعوض، پرداخت بارانه و سایر مشوق‌ها با اولویت رعایت الگوی کشت بهینه ملی - منطقه‌ای بر اساس آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب - از ابتدای برنامه، وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی قبل از واردات کالاها و یا محصولات بخش کشاورزی اعم از خام و یا فرآوری شده و یا مواد اولیه غذایی مورد نیاز صنایع غذایی و تبدیلی موظفند از وزارت جهاد کشاورزی مجوز لازم را اخذ نمایند. دولت مکلف است به‌منظور حمایت از تولیدات داخلی، برای واردات کلیه کالاها و محصولات بخش کشاورزی تعرفه مؤثر وضع نماید به‌گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد.

به صورت نقدی به بانک مرکزی پرداخت شده و سپس مبالغ ارزی توسط بانک عامل به حساب فروشنده خارجی حواله شده است و موکل در حال واردات آن‌ها بوده و در سال ۱۳۹۵ به کشور وارد می‌شده است، با مشکل مواجه ساخته است.

۲- در نتیجه این تصمیم، از تاریخ صدور نامه پیش‌گفته، از واردات گندم توسط شرکت‌هایی که ثبت سفارش انجام داده بودند و ارزش لازم نیز برای ایشان تخصیص یافته بود، جلوگیری شد. با توجه به تضييع حقوق مکتسبه این شرکت‌ها، پس از پیگیری‌های به عمل آمده، قائم‌مقام وزیر جهاد کشاورزی در نامه‌ای، اعلام می‌کند که «آن دسته از ثبت سفارشات گندم که منجر به تأمین ارزش به نرخ مرجع در بانک مرکزی شده است، در سقف تأمین ارزش مذکور معتبر تلقی شده و لازم است متقاضی حداکثر ظرف ۶ ماه از تاریخ صدور فیش ارزی، نسبت به ورود و ترخیص کالا اقدام نماید.»

مفاد این نامه گویای این است که وزارت جهاد کشاورزی نیز متوجه تضييع حقوق مکتسب واردکنندگان شده است، لیکن مهلت ۶ ماهه، فقط به دارندگان فیش ارزی اعطا شده است و نه ثبت سفارش کنندگان. دارندگان فیش ارزی کسانی هستند که ارزش آن‌ها اختصاص یافته است، ولی هنوز حواله نشده و هنوز گندم خریداری نکرده‌اند.^۱

۱. این در حالی است که از نظر طی مراحل اداری واردات کالا به کشور، کسانی که سفارش خود را به صورت رسمی ثبت کرده‌اند، از دارندگان فیش ارزی گام‌های بیشتری را طی کرده‌اند و در نتیجه حقوق مکتسب بیشتری دارند، از این رو به نظر می‌رسد برای رفع تضييع حقوق مکتسب واردکنندگان نیز می‌بایست این مهلت ۶ ماهه به جای دارندگان فیش ارزی به ثبت سفارش کنندگان اعطا می‌شده است.

۳- در نهایت معاون اجرایی رئیس جمهوری در بخشنامه‌ای خطاب به وزرای اطلاعات، صنعت معدن و تجارت و جهاد کشاورزی ناظر بر نحوه تخصیص گندم‌های وارداتی، به واردکنندگانی که مبادرت به افتتاح اعتبار اسنادی، ثبت برات اسنادی و یا انجام حواله از محل ثبت سفارش سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ نموده و ارز مربوطه آن‌ها تأمین شده باشد، در صورتی که تا پایان ماه جاری کالای آن‌ها به گمرکات رسیده و یا از کشور مبدأ حمل شده باشد، می‌توانند کالای خود را ترخیص نمایند که با توجه به زمان کوتاه یک‌هفته‌ای تا پایان ماه، عملاً امکان اجرایی شدن آن به هیچ‌عنوان وجود نداشته است.^۱

۴- با توجه به این که بر اساس ماده (۴) قانون مدنی، اثر قانون نسبت به آتیه است و به گذشته تسری نمی‌یابد و در ماده (۱۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات موضوع مصوبه شماره ۱۳۹۵/ت/۱۶هـ مورخ ۱۳۷۳/۲/۶ هیأت وزیران بر حفظ حقوق مکتسب اشخاص در فرض تغییر و ایجاد محدودیت در واردات کالاها تصریح شده است و با عنایت به مفاد ماده ۱۰ قانون مدنی بر نفوذ و اعتبار شرایط قراردادهای خصوصی بین طرفین و عدم مغایرت قراردادهای ثبت سفارش شده با قوانین، اطلاق بند ۱ بخشنامه مورد بحث، با قاعده فقهی «قبح عقاب بلا بیان» و «الحق القدیم لا یبطله شیء» و اصل «لا ضرر» و آیه اول سوره مبارکه مائده «یا ایها الذین امنوا اوفوا بالعقود» مغایرت دارد و از این‌رو شاکی خواهان ابطال این بند از بخشنامه شده است.

۱. مهلت مذکور در بخش‌نامه معاون اجرایی ریاست جمهوری با توجه به تاریخ ابلاغ آن کمتر از یک هفته بوده است که به هیچ وجه امکان وارد کردن گندم به کشور ظرف یک هفته وجود ندارد.

ب) پاسخ‌های مشکلی‌عنه:

۱- تصمیمات وزارت جهاد کشاورزی در خصوص ضوابط واردات گندم در قالب بخشنامه کلی (و نه مصدافی) و بر اساس صلاحیت مندرج در تبصره «۲» ماده (۱۶) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹ و هم‌چنین بند «ب» و تبصره «۲» ماده (۱۴۵) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه و ماده (۱) قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی در خصوص صلاحیت این وزارتخانه برای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت تعیین سهمیه مقداری و زمان و مقدار تعرفه برای کالاهای کشاورزی بوده است. فلذا وزارت جهاد کشاورزی به‌موجب قوانین فوق، اقدام به صدور بخشنامه مورد بحث نموده است.

۲- چنانچه واردکننده‌ای اقدام به ثبت سفارش کالا کرده ولی در مدت ثبت اعتبار ثبت سفارش، اقدام به انجام مراحل واردات ننماید و مدت اعتبار ثبت سفارش وی منقضی گردد، هیچ حق مکتسبی برای وی باقی نمی‌ماند. اگر پس از انقضای مدت اعتبار ثبت سفارش و قبل از تمدید آن، بخشنامه‌ای مبنی بر عدم صدور ثبت سفارش و به‌تبع آن عدم تمدید ثبت سفارشات قبلی صادر شود، این امر به‌هیچ‌وجه مخالف حقوق مکتسب اشخاص نبوده و یا به معنای عطف به ماسبق کردن مقررات نیست. در موضوع مورد بحث نیز، بسیاری از ثبت سفارش خواهان مربوط به سال‌های ۹۱ و ۹۲ بوده و در آن سال‌ها بر اساس نیاز داخلی کشور، امری ضروری بوده است. لیکن اگر ثبت سفارش کننده‌ای سال‌ها اقدام به واردات ننماید و تعهدات خود را در ازای دریافت ارز دولتی

انجام ندهد و بخواهد به دفعات آن را تمدید نماید، صدور بخشنامه‌ای در این بین که مانع تمدید گردد، قانوناً حقی برای این اشخاص ایجاد نشده که بتوان ادعای مخالفت بخشنامه با حقوق مکتسب را مطرح نمود.

(ج) بررسی موضوع:

بر اساس ادله مطروحه توسط شاکی و پاسخ‌های مشتکی عنه موجود در پرونده و استماع اظهارات طرفین موضوع^۱، شاکی به‌عنوان یک شرکت واردکننده کالا، همراه با چندین شرکت دیگر، اقدام به پرداخت کامل و نقدی معادل ریالی وجه کالای وارداتی - به نرخ ارز مرجع - و ارائه وثیقه تضمینی به میزان ۳۵ درصد وجه کالاها به بانک مرکزی نموده و در ازای آن بانک عامل مبالغ ارزی را به حساب فروشنده خارجی حواله نموده است تا این شرکت اقدام به واردات کالاهای مورد نیاز کشور - که در این فقره گندم بوده است - نماید. پس از این اقدام، شاکی که پیش از این با در اختیار داشتن مجوز ثبت سفارش، اقدام به عقد قرارداد با طرف خارجی کرده و حتی بخشی از محموله خود را وارد نموده است، به دلیل موانع مختلفی که از سوی دستگاه‌های اجرایی نظیر بانک مرکزی و وزارت جهاد کشاورزی ایجاد می‌شود، امکان واردات باقی محموله خود را علی‌رغم پیگیری پیدا نمی‌کند. در این بازه و در بهمن‌ماه ۱۳۹۴ وزارت جهاد

۱. با توجه به پیچیدگی‌های پرونده برای بررسی و تبیین موضوع، جلسات مختلفی با حضور شاکی و نمایندگان حقوقی وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت برگزار گردید.

کشاورزی در نامه‌ای خطاب به وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام می‌دارد که با توجه به عدم نیاز به گندم وارداتی در سال ۱۳۹۵، از ثبت سفارش جدید خودداری گردد؛ اما از آنجایی که به علت وجود موانع مذکور، شاکی نتوانسته کالایی که وجه آن را به بانک مرکزی پرداخت کرده بوده، وارد نماید و مهلت ۶ ماهه ثبت سفارش نیز به اتمام رسیده، وزارت صنعت، معدن و تجارت حسب نامه وزیر جهاد کشاورزی از تمدید ثبت سفارش شاکی برای واردات باقی مانده محموله خودداری کرده و حسب ادعای شاکی موجب ضرر وی شده است.

آنچه در این باره ابتدائاً بایستی مطرح گردد، صلاحیت وزیر جهاد کشاورزی در ممنوع کردن ثبت سفارش و به تبع آن واردات یک کالا در یک بازه زمانی است. همان گونه که خود شاکی نیز بیان کرده است به صورت کلی بر اساس ماده (۱۴۵) قانون برنامه پنجم توسعه، وزارت جهاد کشاورزی مرجع صدور مجوز برای واردات کالاهای کشاورزی شناخته شده است. پس از لحاظ صلاحیتی خدشه‌ای به تصمیم وزیر جهاد کشاورزی برای ممنوع کردن واردات گندم در سال ۱۳۹۵ وجود ندارد؛ لکن این امر بدین معنا نیست که وزیر جهاد کشاورزی در این امر دارای صلاحیت مطلق بوده، بلکه بایستی در چارچوب قوانین و مقررات مرتبط دیگر از جمله قانون مقررات صادرات و واردات این اقدام صورت گیرد. این موضوع در تبصره «۱» ماده (۲) قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۲/۷/۴ مجلس شورای اسلامی نیز مورد تأکید قرار گرفته

است که «دولت می‌تواند بنا به مقتضیات و شرایط خاص زمانی با رعایت قوانین مربوطه، صدور یا ورود بعضی از کالاها را ممنوع نماید.»

یکی از این مسائلی که بایستی در قاعده‌گذاری در خصوص صادرات و واردات مدنظر قرار گیرد و ماده (۴) قانون مقررات صادرات و واردات به آن اشاره کرده است، بحث رعایت و منظور نمودن «حقوق مکتسب» افراد است^۱ که بایستی بررسی نمود که در خصوص پرونده مورد نظر این امر مورد رعایت واقع شده است یا خیر؟

بر اساس بررسی‌های انجام‌شده، در روند واردات کالا، واردکنندگان پس از ثبت سفارش کالا و دریافت موافقت با ورود کالا به کشور از مراجع ذی‌ربط، اقدام به عقد قرارداد با طرف خارجی و طی کردن فرآیند طولانی و پیچیده واردات می‌کنند.^۲ بر اساس تبصره «۱» ماده (۸) قانون مقررات صادرات و واردات «موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیازی به اخذ مجوز جداگانه نیست.» بدین معنا چنانچه فردی با مجوز قانونی اقدام به ثبت سفارش کالا نماید و به استناد این مجوز اقدام به عقد قرارداد واردات کالا نماید و در این برهه، ورود کالا ممنوع گردد، طبق قانون باید حق مکتسب فرد در این

۱. ماده ۴- وزارت بازرگانی موظف است تغییرات کلی آئین نامه اجرایی این قانون و جداول ضمیمه مقررات صادرات و واردات را قبل از پایان هر سال، برای سال بعد و تغییرات موردی آنها را طی سال، پس از نظرخواهی از دستگاههای ذیربط و اتاق ضمن منظور نمودن حقوق مکتسب تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران جهت اطلاع عموم منتشر نماید.

۲. قراردادهای مذکور توسط پژوهشکده شورای نگهبان، از شاکی اخذ شده و مورد بررسی قرار گرفته است.

موارد رعایت گردد. در مصداق این پرونده نیز اگرچه به خاطر موانع و مشکلاتی که بر سر راه ورود کالاهای مذکور ایجاد شده بوده، مدت اعتبار مجوز ثبت سفارش کالا به اتمام رسیده است، با این حال با توجه به این که شاکی بر اساس مجوز رسمی و قانونی صادر شده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، اقدام به عقد قرارداد و حتی ورود بخشی از کالاهای خود کرده بوده، در مورد میزان باقی مانده نیز بایستی حق ورود کالاها را داشته باشد و به واسطه صدور مجوز ثبت سفارش برای این شرکت حق مکتسبی ایجاد می شود. چراکه به واسطه مجوز ثبت سفارش قراردادی منعقد شده است و ممنوع کردن شرکت از ورود کالا با قوانین و مقررات هم خوانی نخواهد داشت. گذشته از این بر اساس یک رویه معمول در امر صادرات و واردات، عمده واردات بدون ثبت سفارش قبلی صورت می گیرد و واردکنندگان پس از ورود کالا به گمرک کشور، اقدام به انجام تشریفات واردات اعم از ثبت سفارش و ... می کنند تا امکان ترخیص کالا فراهم گردد؛ اما در موضوع این پرونده، شاکی تمام مراحل و فرآیندهای اداری اعم از ثبت سفارش، پرداخت بهای ارز و ... را پیش از انجام واردات انجام داده و بعداً به دلیل ایجاد مانع به موجب مصوبه دولتی، حقوق مکتسب او زایل شده است.

از این گذشته پس از زمان ممنوعیت واردات گندم از سوی وزیر جهاد کشاورزی، با توجه به پیگیری های شاکی و دیگران، در چند مرحله

دستورالعمل‌هایی برای اصلاح آسیب‌های ناشی از مقرره مورد شکایت به تصویب می‌رسد که بر اساس آن‌ها گروه‌های مختلفی اجازه واردات گندم را پیدا می‌کنند، اما متضررین اصلی مصوبه یعنی شاکی و چند شکایت دیگر - به دلایلی که در ذیل هر کدام از موارد در قسمت ادعای شاکی به آن‌ها اشاره شد-، با آن مصوبه‌های اصلاحی نیز نمی‌توانند سفارشات ثبت‌شده خود را وارد نمایند. همچنین بر اساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران علی‌رغم ممنوعیت مصوب شده و اجازه ندادن به شاکی علی‌رغم ثبت سفارش، در سال ۱۳۹۵ تقریباً ۲ میلیون تن گندم از سوی کسانی که پس از شاکی این پرونده اقدام به ثبت سفارش نموده‌اند، در همان زمان ممنوعیت ادعایی وزارت جهاد کشاورزی، گندم وارد کشور شده است؛ از سوی دیگر علی‌رغم اعلام وزارت جهاد کشاورزی در خصوص عدم نیاز به گندم در آن سال، میزان گندم وارد شده در سال ۱۳۹۵ توسط اشخاصی که پس از شاکی اقدام به درخواست واردات گندم کرده بودند، چندین برابر میزان باقی‌مانده از قراردادهای شاکی برای واردات گندم است، که این موضوع نشان می‌دهد ادعای وزارت جهاد کشاورزی صحیح نبوده و چنانچه قرار بر ورود گندم به کشور بوده است، اولویت با شاکی و موارد مشابه بوده است که هم پیشتر از دولت مجوز واردات اخذ کرده، هم ارز لازم برای واردات گندم را از بانک عامل بصورت کامل خریداری و به خارج از کشور در قبال قراردادهای خود انتقال داده بودند. در خصوص این ایراد

مطروحه از سوی شاکی در جلسه حضوری در پژوهشکده شورای نگهبان با حضور وزارتخانه های جهاد کشاورزی، صنعت معدن و تجارت و سایر دستگاه‌های ذیربط نیز، مسئولین دولتی در خصوص این ایراد پاسخی نداشتند و به صورت ضمنی با سکوت ایراد را تایید می‌کردند. همچنین در جلسه حضوری مشخص شد مسئولین وزارت جهاد کشاورزی به نوعی خودشان شاکی را برای احقاق حق خود به دیوان عدالت اداری دلالت داده اند که جای تأمل دارد.

جمع بندی:

اگرچه با توجه به مواد قانونی مختلف، وزیر جهاد کشاورزی صلاحیت ایجاد محدودیت برای ورود محصولات کشاورزی را داراست، با این حال اعمال این صلاحیت بایستی در چارچوب قانونی موجود در حوزه صادرات و واردات کالا صورت گیرد. یکی از این چارچوب‌های قانونی که در قانون مقررات صادرات و واردات به آن تصریح شده است، رعایت «حق مکتسب» افراد در وضع قواعد جدید در این حوزه است. در موضوع مانحن‌فیه شاکی با ثبت سفارش قانونی، اقدام به عقد قرارداد با طرف خارجی نموده و در ازای پرداخت کامل وجه ریالی میزان گندم وارداتی و ارائه وثایق مورد نیاز به بانک عامل، بانک نیز میزان ارز مربوطه را به شرکت طرف قرارداد خارجی حواله نموده است؛ اما به علت ایجاد مشکلات و موانع مختلف از سوی دستگاه‌های دولتی، ورود بخشی از گندم که وجه آن نیز پرداخت شده بوده است، انجام نشده و با انقضای اعتبار

ثبت سفارش، واردات گندم نیز ممنوع می‌گردد. این در حالی است که با ثبت سفارش حق مکتسبی برای فرد برای واردات کالا ایجاد شده و به نظر می‌رسد پس از ممنوعیت، نباید در مورد این مصادیق مشکلی ایجاد می‌شده است. صدور چند مصوبه از سوی مقامات دولتی برای رفع این معضل نیز اگرچه مفید به فایده نبوده، مؤیدی بر این امر است که از نگاه مسئولین دولتی نیز حقوق شاکی و مصادیق مشابه آن‌ها تضييع شده است. ممنوعیت وارد شده در حالی است که در سال مورد ممنوعیت، با استفاده از مصوباتی که برای رفع مشکل شاکی و افراد مشابه به تصویب رسیده است، حدود دو میلیون تن گندم توسط اشخاصی که پس از شاکی اقدام به درخواست واردات کرده‌اند با موافقت دستگاه‌های دولتی ذیربط وارد کشور شده است اما آن مصوبات هیچ‌کدام رافع مشکل شاکی نبوده است در حالی که اولویت شاکی به دلیل سبق زمانی، خرید ارز از بانک و خروج آن از کشور و عقد قرارداد خرید با طرف خارجی محرز بوده است. مسئولان دولتی نیز در جلسات حضوری بررسی پرونده، بر وجود این امر اقرار داشتند و صرفاً به صلاحیت مقام دولتی در محدود کردن واردات و صادرات اشاره داشتند؛ در حالی که این صلاحیت بایستی با رعایت قوانین و مقررات دیگر از جمله حفظ حقوق مکتسب افراد مجری گردد.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
رایان و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه‌ای جلو گیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲